

динъ неимовѣрно разшири кръга на училища-та си. Той схз-на своя-та нужда: въ наука и знание, той си отгадаваше единъ честитъ животъ и знатна бжднина. Това свое схзна-ние, той бѣ придобилъ отъ голѣма нужда и длжговѣченъ о-питъ, и въ невинность-та си той повика свои-тѣ синове отъ поле-то, та ги прѣдаде на ржце-тѣ на свои-тѣ народни въз-родители. Народа ни стори, така да рѣчемъ, всичко за кое-то са е схзнавалъ, че е билъ длженъ да стори; оставаше сега да очаква желаемий плодъ. Но безъ собствена наша книж-нина, народни-тѣ ни училища не можаха да иматъ здрава ос-нова; всичко това не стоеше схзидано на народна земя. На-родни-тѣ учители, както и до сега, нѣмаха отдѣ да черпятъ потрѣбна-та храна за развитие на гладний-тъ юношески умъ. Освѣнъ вѣколка — то криво-лѣво прѣведени учебници, учи-теля нѣмаше на народний ни языкъ никакви други учени списания за да почерпа потрѣбна-та наука, както за себе, тжй и за ученици-тѣ си. Слѣдствие на това бѣше че тѣ прибѣгнаха до чужда-та литература. За малко време въ наши-тѣ училища са изработиха много книги прѣведени, нарѣдени, схбрани и на рѣдко схставени съ една дума, за насъ бѣше почти всичко приши-то и далечъ да отговори на народни-тѣ ни нужди, на на-родно-то ни слово. Това че бѣше тжй, наскоро са доказа отъ незрѣлий плодъ, кого-то наши-тѣ училища дадоха много не-схразмѣрно съ жертви-тѣ сторени отъ народа ни. Но отъ друга страна като земемъ въ внимание време-то, и народ-но-то ни положение, всичко това може, ако не да унищо-жи, а то поне да ни облекчи отъ обвинение-то за мина-ло-то; за до сега нека си кажемъ, че така ни е било на-ложено отъ досегашни-тѣ обстоятелства да сторимъ.

Нашата дума тукъ не е вече за минало-то, ние искахме да отворимъ вопросъ-тъ: за на прѣдъ какво трѣбва и какво сме длжни да сторимъ за да са тури здрава основа на народно-то наше умственно развитие и нравственъ на прѣдакъ чрѣзъ собствени наши умствени произведения, схобразно съ народ-ни-тѣ наши трѣбования и съ духа на вѣка, въ кого-то живѣемъ. Като прѣдаваме този вопросъ, ние имаме прѣдъ очи, че наши-тѣ учени щжтъ са завземъ за сериозно размисление за да са разгледа той въ всичка-та си важность и да му са отговори въ всестранна-та му пълнота. А ние отъ своя страна оставяме за въ идущий календаръ да на-равимъ по сили-тѣ си наши-тѣ възрѣния и забелѣжки.